

Töölön musiikkiopiston laajan oppimäärän opetussuunnitelma

Nimi

Töölön musiikkiopiston laajan oppimäärän opetussuunnitelma

Kunta

Helsinki

Hyväksymispäivämäärä

SISÄLTÖ

1. Töölön musiikkiopiston toiminta-ajatus.	1
1.1. Tavoitteena hyvä musiikkisuhde.	1
1.2. Itsetuntemusta esiintymisestä.	1
2. Töölön musiikkiopiston arvot.	3
3. Oppimiskäsitys.	4
4. Oppimisympäristöt ja työtavat.	5
5. Töölön musiikkiopiston toimintakulttuuri.	6
6. Opintojen laajuus ja rakenne.	7
7. Laajan oppimäärän yhteiset tavoitteet.	9
8. Oppimäärän yksilöllistäminen.	10
9. Oppimisen arviointi.	11
9.1. Arviointi opintojen aikana.	11
9.2. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen.	11
9.3. Oppimäärän arviointi.	12
9.4. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot.	12
9.4.1. Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus.	12
9.4.2. Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus.	12
9.4.3. Osallistumistodistus oppilaan suorittamista taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opinnoista.	13
10. Oppilaaksi ottamisen periaatteet.	14
11. Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa.	15
12. Toiminnan jatkuva kehittäminen.	16
13. Muut suunnitelmat.	17
14. Musiikki.	18
14.1. Varhaisiän musiikkikasvatus.	18
14.2. Musiikin perusopinnot.	18
14.2.1. Perusopintojen (800 tuntia) opintokokonaisuudet.	19
Instrumenttitaidot.	19
Yhteismusisointi.	21
Musiikkiteknologia.	21
Musiikin hahmottaminen.	22
Perusopintojen opintokokonaisuuden suoritus ja suorituksen arviointi.	23

14.3. Musiikin syventävät opinnot.	23
14.3.1. Syventävien opintojen instrumenttiopetuksen opintokokonaisuudet.	25
14.3.2. Yhteismusisointi.	25
14.3.3. Musiikin hahmotusaineet.	25
14.3.4. Syventävien opintojen lopputyö.	25
14.3.5. Syventävien opintojen opintopolkuja.	26
14.4. Aikuisten musiikin opetus.	26
14.5. Työtavat musiikin opetuksessa.	27
14.6. Oppimisen arviointi musiikin opetuksessa.	27

1. Töölön musiikkiopiston toiminta-ajatus

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksessa luodaan edellytyksiä taidesuhteen kehittymiselle ja elinikäiselle taiteenalan harrastamiselle. (Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet 2017)

Töölön musiikkiopistossa annetaan taiteen perusopetusta musiikin osalta. Opetusta annetaan myös varhaiskasvatuksen muodossa sekä aikuisille. Opetus perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta L633/1998 5§ ja asetukseen A813/1998 1§ sekä opetushallituksen vahvistamiin opetussuunnitelmien perusteisiin, opetustoimilupa on Helsingin kaupungin myöntämä.

Opetuksen lähtökohta on oppilas ja hänen perheensä. Opetusta annetaan kaiken ikäisille yksilöopetuksena ja/tai ryhmäopetuksena erilaisissa kokoonpanoissa, joita voidaan muodostaa myös perheittäin. Oppilaat ovat ensisijaisesti Töölöstä ja sen lähiympäristöstä. Töölön musiikkiopistossa opetusta annetaan musiikissa sekä taiteen perusopetuksen yleisen että laajan oppimäärän mukaan. Tämä mahdollistaa juuri kullekin oppilaalle sopivat tavoitteet ja haasteet omien mahdollisuuksiensa mukaan. Jos elämäntilanne, motivaatio ja innostuksen kohteet muuttuvat on helppoa myös vaihtaa oppimäärää talon sisällä.

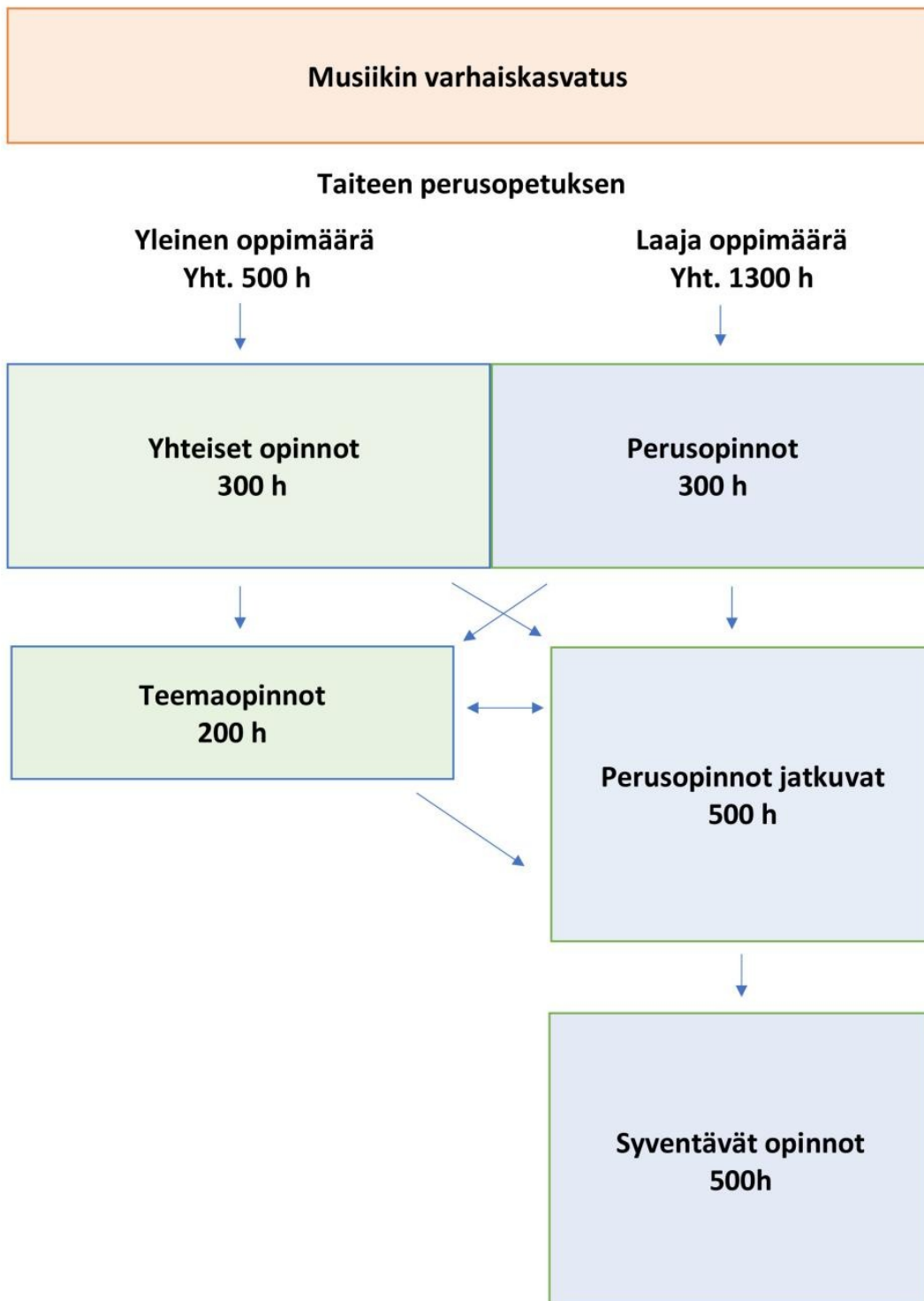
1.1. Tavoitteena hyvä musiikkisuhde

Töölön musiikkiopistossa tavoitteena on, että oppilaalle muodostuisi myönteinen ja elämää rikastuttava musiikkisuhde. Pidämme tärkeimpänä tukea kunkin oppilaan omaa, ainutlaatuisia tapaa kasvaa ja kehittyä musiikin parissa. Aidon kiinnostuksen syntyminen ja sen pohjalta toimiminen luovat parhaat edellytykset monipuolisten taitojen saavuttamiseen. Toimiva vuorovaikutus oppilaan, oppilaan vanhempien ja opettajan kesken tukee hyvän musiikkisuhteen rakentumista.

1.2. Itsetuntemusta esiintymisestä

Töölön musiikkiopistossa järjestetään neljä kertaa vuodessa konserttiviikko, jolloin kaikki oppilaat tasosta riippumatta pääsevät esiintymään. Konserteissa oppilaat, opettajat ja vanhemmat tapaavat toisiaan säännöllisesti, mikä ylläpitää vuorovaikutuksen kulttuurua. Konserteissa oppilaan musiikkimaailma avartuu; hän kuulee muita oman ja muiden instrumenttien soittajia ja erilaisia musiikinlajeja. Kokemukset esiintymisestä lisäävät oppilaan itsetuntoa ja tukevat oppilaan harjoittelutaitojen kehittymistä. Säännöllisesti ja usein toistuvat esiintymismahdollisuudet voivat myös madaltaa kynnystä esiintyä ja parhaimmillaan kääntävät esiintymisjännityksen positiiviseksi voimavaraksi. Pyrimme pitämään toimintakulttuurimme kannustavana siten, että epäonnistumisen hetkistäkin päästään yli yhdessä ja pystytään ottamaan opiksi.

TÖÖLÖN MUSIIKKIOPISTON

2. Töölön musiikkiopiston arvot

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Ihminen rakentaa elämäänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Opetus tukee ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä.

Opetuksen lähtökohtana ovat kullekin taiteenalalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle. (Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet 2017)

Töölön musiikkiopistossa opiskelussa korostuvat musiikin harrastamisen ilo ja oppilaan vapaus toteuttaa itseään oman kokemisen ja tekemisen kautta. Oppilasta ohjataan myös keskittyneeseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä rakentavaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä.

3. Oppimiskäsitys

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet perustuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia.

Taiteen perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kaikilla taiteenaloilla kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

Oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta. (Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet 2017)

4. Oppimisympäristöt ja työtavat

Töölön musiikkiopistossa pyritään huolehtimaan siitä, että opiskeluympäristö tukee oppilaan kasvua ja oppimista sekä antaa hänelle onnistumisen kokemuksia. Opiskeluympäristö pyritään rakentamaan ilmapiiriltään avoimeksi, myönteiseksi ja oppilasta rohkaisevaksi. Musiikkiopisto vastaa siitä, että tilat, työvälineet ja materiaalit mahdollistavat opiskelun opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Musiikkiopisto pyrkii toiminnallaan huolehtimaan myös siitä, että opiskeluympäristö on fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen.

Opiskeluympäristössä otetaan huomioon, että taiteellinen työskentely on pitkäjänteistä ja taitojen oppiminen tapahtuu vähitellen ja vaatii aikaa. Oppiminen perustuu tekemällä oppimiseen, suunnitelmallisuuteen sekä kykyyn arvioida omaa oppimista. Oppilasta ohjataan oppimaan oppimiseen sekä itsenäiseen työskentelyyn ja sen arviointiin.

Töölön musiikkiopiston opetustilat ovat vanhassa kerrostalossa Taka-Töölössä osoitteessa Töölönkatu 50. Ensimmäisessä kerroksessa on muskariluokka ja kaksi muuta opetusluokkaa sekä odotustila. Toisessa kerroksessa on kolme opetusluokkaa, toimisto ja sali. Lisäksi käytössä on bändiluokka ja sen yhteydessä yksi luokka. Musiikkiopiston tilat eivät ole esteettömät.

5. Töölön musiikkiopiston toimintakulttuuri

Taiteen perusopetuksen oppilaitoksen toimintakulttuuri muotoutuu työtä ohjaavien normien tulkinnasta, vakiintuneista käytännöistä sekä sen jäsenten ajattelu- ja toimintatavoista. Yhteinen toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa toiminnassa ja vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta.

Taiteen perusopetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestäväää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen. (Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet 2017)

Töölön musiikkiopistossa pyritään luomaan toimintakulttuuria, joka edistää oppimista, osallisuutta, hyvinvointia ja kestäväää elämäntapaa. Tähän pääsemiseksi tarvitaan yhteistyötä huoltajien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa sekä oppilaiden aitoa mukanaoloa yhteisön kehittämisessä.

Töölön musiikkiopiston toimintaa ylläpitää voittoa tuottamaton Töölön musiikkiopiston kannatusyhdistys r.y. Oppilaitoksen hallinnosta vastaa johtokunta, jossa on seitsemän jäsentä. Musiikkiopiston toimintaa johtaa rehtori yhdessä talouspäällikön kanssa. Lisäksi musiikkiopistossa on vanhempien yhdistys.

6. Opintojen laajuus ja rakenne

Opintojen laajuus

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, josta perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen 500 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Laskennallinen laajuus tarkoittaa sitä, missä ajassa oppilas tarvittavat taidot keskimäärin saavuttaa.

Annettavan opetuksen tulee mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen taiteenalan oppimäärän tavoitteiden ja sisältöjen saavuttaminen. Laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta järjestettäessä on pyrittävä joustavuuteen niin, että taiteenala, oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon. (Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet 2017)

Opintojen rakenne

Laajan oppimäärän opinnot eri taiteenaloilla muodostuvat taiteenalan perusopinnoista ja syventävistä opinnoista. Perusopintojen ja syventävien opintojen valtakunnalliset tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä varhaisiän kasvatuksen yleiset tavoitteet määritellään näissä opetussuunnitelman perusteissa taiteenaloittain. Taiteen perusopetusta voidaan järjestää myös aikuisille.

Laajan oppimäärän perusopintojen tarkoituksena on taiteenalalle keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen. Syventävien opintojen tarkoituksena on opintomahdollisuuksien laajentaminen tai painottaminen. Taiteenalan laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö. Sekä perusopintoihin että syventäviin opintoihin voi sisältyä keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia.

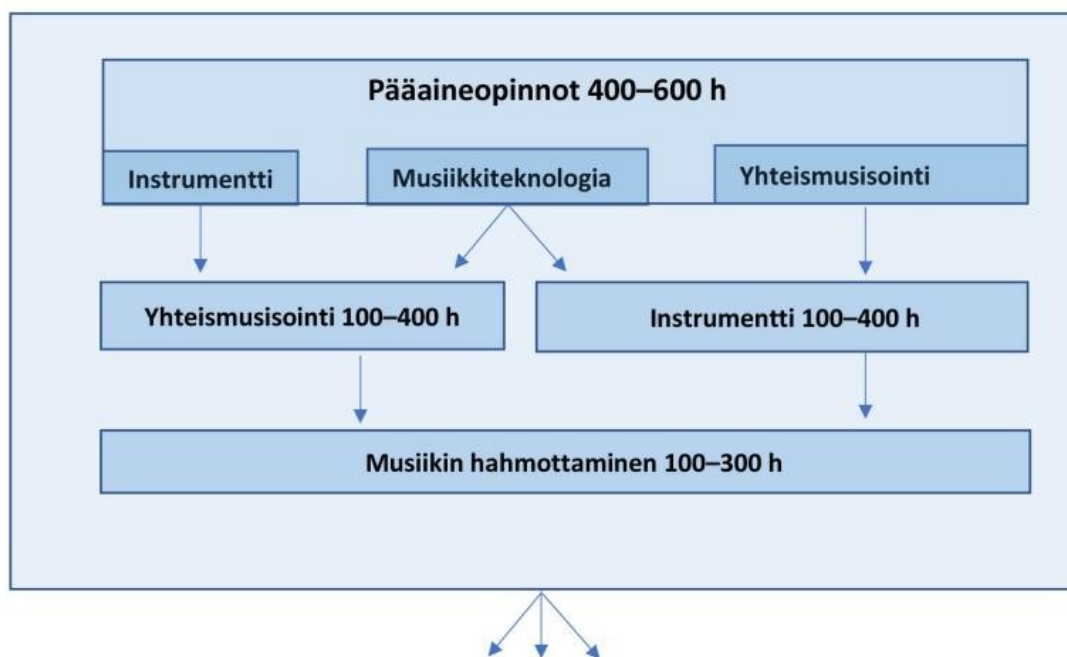
Perusopinnot (800 h) koostuvat pääaine- ja lisäaineopinnoista, joiden laskennallinen laajuus vaihtelee. Pääaineena voi olla jokin instrumentti, musiikkiteknologia (instrumentti voi siis olla jokin tekninen laite) tai yhteissoitto.

Syventävät opinnot ovat 500 tunnin kokonaisuus, jossa opiskeltavat aineet opiskelija valitsee yhdessä opettajansa kanssa. Syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö, joka oppilaan kiinnostuksen kohteista riippuen voi olla esimerkiksi vähintään n. 20 minuutin mittainen konsertti solistina tai yhtyeen jäsenenä, tai sävellys/sävellyksiä tai sovitukset/sovituksia, tai muuta oppilaan musiikillisiin kiinnostuksen kohteisiin liittyvää.

TÖÖLÖN MUSIIKKIOPISTON

Laajan oppimäärän opintopolkuvaihtoehtoja

Perusopinnot 800 h

Syventävät opinnot 500h

sisältävät useita osa-alueita tai vahvan painotuksen esim. seuraavilta (a' 50 h) osa-alueilta

7. Laajan oppimäärän yhteiset tavoitteet

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tavoitteena on luoda edellytyksiä elinikäiselle taiteen harjoittamiselle ja aktiiviselle kulttuuriselle osallisuudelle. Taiteenalan laajan oppimäärän opinnot tarjoavat mahdollisuuksia osaamisen monipuoliseen ja päämäärätietoiseen kehittämiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Oppilaita innostetaan käyttämään taidetta myös yhteistyön, vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä.

Laajan oppimäärän tavoitteena on vahvistaa oppilaiden oppimisen iloa, opiskelumotivaatiota ja luovaa ajattelua huomioimalla heidän vahvuutensa, potentiaalinsa ja kiinnostuksen kohteensa. Oppilaita rohkaistaan asettamaan omia oppimistavoitteita ja tekemään opintoihin liittyviä valintoja niiden pohjalta. Taiteenalan opintojen edetessä oppilasta ohjataan ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta oppimisestaan.

Laajan oppimäärän opinnot tarjoavat oppilaalle mahdollisuuden kehittää hänelle merkityksellisiä taiteenalan ilmaisutapoja. Oppilaita kannustetaan tarkastelemaan, tulkitsemaan ja arvottamaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin. (Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet 2017)

Töölön musiikkiopistossa luodaan perusta elinikäiselle taiteen harjoittamiselle aloittamalla opetus oppilaan henkilökohtaisten kiinnostuksen kohteiden pohjalta. Henkilökohtainen hyvä musiikkisuhde ja hyvä musiikillinen itsetunto, joka rakentuu oppilaille heitä arvostavassa ympäristössä, luo perustan myös musiikillisen maailman avartumiselle ja aktiiviselle kulttuuriselle osallisuudelle.

8. Oppimäärän yksilöllistäminen

Jos oppilas ei kykene opiskelemaan opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan mukauttaa vastaamaan oppilaan edellytyksiä tapauskohtaisesti. Oppilasta pyritään aina ensisijaisesti tukemaan opiskelussaan siten, että hänen on mahdollista saavuttaa laajan oppimäärän mukaiset tavoitteet. Jos oppilas ei kuitenkaan monipuolisista tukitoimista huolimatta saavuta yleisen oppimäärän mukaisia tavoitteita, oppimäärä yksilöllistetään.

Yksilöllistäminen tarkoittaa sitä, että oppilaalle määritellään oppiaineeseen yksilölliset tavoitteet ja tukitoimenpiteet, jotka kirjataan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan. Käytännössä oppimäärän yksilöllistäminen voidaan toteuttaa työskentelyssä antamalla yleisesti lisää aikaa ja laatimalla yksilöllisiä oppimistehtäviä.

Mahdollisuudesta yksilöllistää oppimäärää annetaan tietoa huoltajille.

9. Oppimisen arviointi

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Palautteella ohjataan oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen. Oppilaan työskentelyä arvioidaan monipuolisesti. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää. (Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet 2017)

9.1. Arviointi opintojen aikana

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta. Oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta.

Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin perusopintojen ja syventävien opintojen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Opintojen aikaisessa arvioinnissa otetaan huomioon näissä opetussuunnitelman perusteissa kuvatut taiteenalan laajan oppimäärän arvioinnin kohteet. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Oppilasta perehdytetään taiteenalan arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin. Oppilalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa oppilaan vuoden aikana suorittamista opintokokonaisuuksista koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmas- saan päättämällä tavalla.

Taiteenalan laajan oppimäärän perusopintojen päättyessä oppilas saa todistuksen suoritetuista perusopinnoista. Siinä annetaan sanallinen arvio oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittymisestä perusopintojen aikana. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa perusopinnoille asetettuihin tavoitteisiin.

Laajan oppimäärän opintojen aikaista arviointia täsmennetään taiteenalakohtaisesti näissä taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa. (Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet 2017)

Opettajien arviointityökaluina käytännössä toimivat instrumenttikohtaiset / oppiainekohtaiset matriisit ja taitotaulut. Lisäksi oppilaita ohjataan itsearviointiin.

9.2. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksilukemisessa menetellään, kuten edellä on kuvattu. (Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet 2017)

9.3. Oppimäärän arviointi

Laajan oppimäärän arvioinnin lähtökohtana ovat oppilaan suorittamat syventävät opinnot. Arviointi kertoo, miten oppilas on saavuttanut taiteenalan laajan oppimäärän syventävien opintojen tavoitteet. Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja. Syventävien opintojen aikana oppilaille annetaan mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Taiteenalan laajan oppimäärän arvioinnin kohteet on kuvattu taiteenalakohtaisissa osuuksissa.

Laajan oppimäärän arviointi perustuu koulutuksen järjestäjän hyväksymässä opetussuunnitelmassa määriteltyihin laajan oppimäärän arvioinnin kriteereihin. Päätötodistukseen merkitään sanallinen arvio oppilaan suorittamasta laajasta oppimäärästä. Sanallinen arvio kuvaa oppilaan edistymistä ja hänen saavuttamaansa osaamista suhteessa syventävien opintojen tavoitteisiin. Sanallisessa arviossa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia.

Laajan oppimäärän arviointia täsmennetään taiteenalakohtaisesti näissä taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa. (Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet 2017)

9.4. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

9.4.1. Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus

Oppilaille annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot. (Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet 2017)

Seuraavat asiat sisältyvät taiteen perusopetuksen

Laajan oppimäärän perusopintojen todistukseen:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- taiteenala ja opinnot, joista päätötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja syntymäaika
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
- - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän teemaopinnot
- - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- kunnan päätöspäivämäärä opetussuunnitelman hyväksymisestä maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus voi sisältää liitteitä.

9.4.2. Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päätötodistus

Oppilaille annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päätötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- taiteenala ja opinnot, joista päättötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja syntymäaika
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
- - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot
- - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- - syventäviin opintoihin sisältyvän laajan oppimäärän lopputyön aihe
- sanallinen arvio oppilaan suorittamasta taiteenalan laajasta oppimäärästä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- kunnan päätöspäivämäärä opetussuunnitelman hyväksymisestä
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

9.4.3. Osallistumistodistus oppilaan suorittamista taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opinnoista

Oppilaalle annetaan pyydettyessä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

10. Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Töölön musiikkiopistoon ei ole pääsykokeita. Oppilaat hyväksytään ilmoittautumisjärjestyksessä. Kuitenkin jo oppilaana olevan sisaruksilla on etuoikeus päästä oppilaaksi.

Töölön musiikkiopistossa opetusta annetaan sekä taiteen perusopetuksen yleisen että laajan oppimäärän mukaan. Tämä mahdollistaa juuri kullekin oppilaalle sopivat tavoitteet ja haasteet omien mahdollisuuksiensa mukaan. Jos elämäntilanne, motivaatio ja innostuksen kohteet muuttuvat on helppoa myös vaihtaa oppimäärää talon sisällä.

11. Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Yhteistyöstä kodin ja musiikkiopiston välillä vastaavat pääasiassa opettaja ja oppilas tai oppilaan huoltaja. Lukukauden alussa kaikille oppilaille jaetaan oppilastiedotteet. Lisäksi tietoa Töölön musiikkiopiston toiminnasta on koulun kotisivuilla www.toolonmusiikkiopisto.fi sekä Facebook-sivuillamme www.facebook.com/toolonmusiikkiopisto. Matriiseihin ja taitotauluihin annetaan oppilaille ja huoltajille katselumahdollisuus.

Konserttiviikot ovat erittäin tärkeä tilaisuus opettajan ja oppilaan sekä tämän perheen kohtaamiselle. Se, että konserttiviikkoja on neljä lukuvuodessa, mahdollistaa tiiviin, jatkuvan henkilökohtaisen vuorovaikutuksen oppilaan perheen ja musiikkikoulun opettajien ja rehtorin kanssa.

Töölön musiikkiopisto on avoin yhteistyölle myös muiden tahojen kanssa. Tällä hetkellä teemme yhteistyötä lähiseudun palvelutalojen, kirjaston, kaupunginosayhdistyksen sekä monien musiikkioppilaitosten kanssa.

12. Toiminnan jatkuva kehittäminen

Töölön musiikkiopiston tarjoamaa opetusta kehitetään jatkuvasti rehtorin, johtokunnan ja opettajakunnan toimesta. Myös oppilaat ja vanhemmat voivat esittää arvioita ja ideoita toiminnan kehittämiseksi.

Toimintakulttuuria arvioidaan ja kehitetään siten, että se tukee taiteen perusopetuksen musiikin yleisen ja laajan oppimäärän tavoitteiden toteutumista. Kehittämisessä pyritään huomioimaan se, että toimintakulttuuriin vaikuttavista tekijöistä vain osa on jo tiedostettuja, osa tiedostamattomia ja joskus myös suunnittelemattomia. Avoimuuden periaate työpaikalla ja kokouskäytännöissä lisää tiedostamista, moniäänisyyttä sekä mahdollistaa kehittymisen.

Toimintakulttuuria kehitetään muun muassa kokeilemalla monipuolisia työtapoja, uusia ratkaisuja oppimisympäristöihin sekä kehittämällä ammatillista osaamista yhteistyöverkostoissa. Järjestelmällinen itsearviointi ja jatkuva kehittäminen ovat tärkeä osa oppilaitoksen toimintaa. Näin toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa toiminnassa ja vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta.

13. Muut suunnitelmat

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 5 a §:n mukaan (609/1986, muutettu lailla 1329/2014) koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijasta suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerralla. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 6 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma voi sisältyä opetussuunnitelmaan. (Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet 2017)

Oppilaitoksella on laadittu "Töölön musiikkiopiston toiminnallinen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma".

14. Musiikki

Musiikin laajan oppimäärän mukaisen taiteen perusopetuksen tehtävänä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle. Tavoitteena on, että oppilas kehittää musiikillista osaamistaan ja iloitsee oppimisestaan. Opetus antaa valmiuksia musiikin itsenäiseen harrastamiseen ja oppilaan tavoitteiden mukaiseen musiikkiopintojen jatkamiseen muilla koulutusasteilla.

Musiikillisten taitojen kartuttamisen lisäksi oppilasta rohkaistaan opinnoissaan esteettiseen kokemiseen, luovaan ajatteluun ja tuottamiseen sekä uusien ratkaisujen etsimiseen. Opintojen edetessä oppilas oppii tunnistamaan musiikilliset vahvuutensa ja löytää omat tapansa ilmaista itseään musisoiden. Opetus tukee oppilaan myönteisen minäkuvan, terveen itsetunnon ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Oppilasta ohjataan tekemisen ja osallisuuden kautta ymmärtämään musiikin merkityksiä kulttuurin kokonaisuuteen kuuluvina ilmiöinä. Näin oma musiikkiharrastus voi asettua osaksi elävää ja toimivaa musiikkikulttuuria sekä koko taiteiden kenttää. (Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet 2017)

14.1. Varhaisiän musiikkikasvatus

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen. Myönteiset musiikilliset elämykset muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille. Leikinomaisella toiminnalla edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia. Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet. Varhaisiän musiikkikasvatukseen voi sisältyä instrumenttiopintoihin valmentavaa opetusta. (Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet 2017)

Varhaisiän musiikkikasvatus sisältää musiikkileikkikoulu- ja soitinvalmennustoiminnan sekä näihin läheisesti liittyvän muun toiminnan. Varhaisiän musiikkikasvatusta järjestetään ryhmissä, myös perhe- ja soitinryhmät ovat mahdollisia.

Varhaisiän musiikinopetuksen tavoitteena on, että lapsi saa musiikillisia elämyksiä, valmiuksia ja taitoja, jotka muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja musiikkiharrastukselle. Lapsi kehittyä kuuntelemaan ja kokemaan musiikkia sekä ilmaisemaan itseään musiikin keinoin. Musiikin elementit – rytmi, muoto, harmonia, melodia, dynamiikka ja sointiväri – muodostavat opetuksen keskeisen sisällön.

Elämysten avulla, leikin keinoin harjaannutetaan lapsen musiikillista muistia ja musiikin kuunteluvalmiuksia sekä tuetaan hänen kognitiivista, emotionaalista, motorista ja sosiaalista kehitystään.

14.2. Musiikin perusopinnot

Perusopintojen tarkoituksena on innostaa oppilas musiikin tavoitteelliseen opiskeluun ja musiikillisten taitojen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Opintojen lähtökohtana ovat oppilaan vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet. Tarjoamalla tilaisuuksia monipuoliseen musiikilliseen toimintaan musiikin perusopinnot kehittävät oppilaan musiikillista ja luovaa ajattelua. Koulutuksen järjestäjä määrittelee opetussuunnitelman perusteiden pohjalta paikalliset opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet ja sisällöt sekä laajuuden. Yksittäinen opintokokonaisuus voi sisältää tavoitteita perusteiden eri tavoitealueilta. Perusopintoihin voi sisältyä vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia.

Tavoitteet

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta löytämään omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa
- ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa
- rohkaista oppilasta tutustumaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin ja taiteidenväliseen vuorovaikutukseen.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta oppimaan instrumentti- ja yhteismusisointitaitoja päämääränään soittimen itsenäinen hallinta ja omaehtoinen ilmaisu
- ohjata oppilasta säännölliseen harjoitteluun ja oppimisensa arviointiin
- ohjata oppilasta musisoimaan korvakuulolta sekä lukemaan ja tulkitsemaan musiikin lajille ominaisia musiikin merkitsemistapoja
- kannustaa oppilasta soveltamaan musiikin hahmotustaitojaan musisoinnissa
- tarjota oppilalle tilaisuuksia tutustua musiikkiteknologiaan työvälineenä
- ohjata oppilasta käyttämään ergonomisesti oikeita soittotapoja ja mielekkäitä harjoittelumenetelmiä
- ohjata oppilasta havainnoimaan ääniympäristöä ja suojelemaan kuuloaan.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan ja mukauttamaan sen osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta
- ohjata oppilasta kehittämään musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan
- ohjata oppilasta musiikin ominaispiirteiden tunnistamiseen ja rakenteiden hahmottamiseen
- tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi ja kartuttamaan musiikin historian tuntemusta.

Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan improvisoinnin, sovittamisen ja säveltämisen perustaitoja.

Keskeiset sisällöt

Musiikin perusopintojen keskeisenä sisältönä on monipuolinen perehtyminen oppilaan valitseman instrumentin tai instrumenttien perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin. Opinnoissa tutustutaan monipuolisesti erilaisiin musiikin työvälineisiin ja työtapoihin ottaen huomioon oppilaan tavoitteet. Yhteismusisointitaitojen ja musiikin hahmottamistaitojen sekä historiatietoisuuden kehittäminen ovat olennainen osa opintoja. Eri sisältöalueiden integraatio opetuksessa vahvistaa musiikin kokonaisvaltaista hahmottamista. (Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet 2017)

14.2.1. Perusopintojen (800 tuntia) opintokokonaisuudet

Instrumenttitaidot

Kulkee aluksi rinnan yleisen oppimäärän MUSIIKKITAITO 1-3-kokonaisuuden kanssa. Laskennallinen laajuus oppilaan opintopolusta riippuen n. 400–600 tuntia.

Tavoitteet (suuntaa-antavasti jaettu neljän arvioinnin kohteen mukaisesti, mutta osittain ne ovat päällekkäisiä):

esittämisen ja ilmaisun suhteen:

- kiinnostuu musiikista ja tutustuu erilaisiin musiikin lajeihin, tuntee erityisesti valitsemansa musiikinlajin tyylipiirteet ja osaa soveltaa niitä omassa musisoinnissaan
- saa ohjausta esiintymiskäyttäytymiseen ja kokemusta esiintymistilanteista
- oppii tulkintaa ja saa valmiuksia teknisiin ja taiteellisiin perustaitoihin
- osallistuu yhteismusisointiin
- kykenee soittamaan ulkoa ja kuulonvaraisesti
- osallistuu aktiivisesti oman ohjelmistonsa koostamiseen yhdessä opettajan kanssa

oppimaan oppimisen ja harjoittelun suhteen:

- oppii tuntemaan oman instrumenttinsa ja huolehtimaan siitä
- oppii tarkoituksenmukaisen soittoasennon ja luontevan äänentuottotavan
- osaa pitää huolta kuulonsuojelusta
- ymmärtää harjoittelun merkityksen, oppii harjoittelemaan pitkäjänteisesti ja itsenäisesti
- saa valmiuksia uusien sävellysten oppimiseen
- omaksuu eri tyylisiä kappaleita
- saa valmiuksia elinikäiseen musiikin harrastamiseen
- oppii opettelemaan ulkoa ja kuulonvaraisesti

kuuntelemisen ja musiikin hahmottamisen suhteen:

- oppii analysoimaan erilaisten musiikinlajien rakenne- ja tyylipiirteitä
- omaksuu eri tyylisiä kappaleita
- tutustuu erilaisiin musiikin merkitsemistapoihin
- saa valmiuksia uusien sävellysten oppimiseen
- kykenee soittamaan ulkoa ja kuulonvaraisesti
- osallistuu aktiivisesti oman ohjelmistonsa koostamiseen yhdessä opettajan kanssa

säveltämisen ja improvisoinnin suhteen:

- oppii improvisointia
- tutustuu säveltämiseen

Sisältö:

Opetus sisältää viikoittain oman soittimen tai laulun oppitunnin joko yksityis-, pari- tai ryhmäopetuksena. Edellämainittuihin tavoitteisiin pyritään monipuolisesti perehtymisellä instrumentin perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin. Opinnoissa tutustutaan monipuolisesti erilaisiin musiikin työvälineisiin ja työtapoihin ottaen huomioon oppilaan tavoitteet.

Yhteismusisointi

Laskennallinen laajuus oppilaan opintopolusta riippuen n. 100–400 tuntia.

Lukuvuoden mittaiset kurssit, laskennallinen laajuus à 50 tuntia:

- orkesteri
- bändi
- lauluyhtye/kuoro
- kamarimusiikkikokoonpanot
- rytmikka

Tavoitteet:

- oppilas kehitty yhteismusisoinnissa
- oppilas oppii toimimaan ryhmän jäsenenä ja kuuntelemaan muiden soittoa/laulua
- oppilas oppii valmiuksia improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen
- oppilas oppii kuuntelemaan omaa musisointiaan myös osana musiikillista kokonaisuutta
- oppilas oppii hahmottamaan ja jäsentämään musiikkia kuulonvaraisesti
- oppilas pääsee esiintymään erilaisissa tilanteissa ja kokoonpanoissa
- oppilas ymmärtää kuulonsuojelun merkityksen

Sisällöt:

- soitetaan / lauletaan opettajan ja oppilaiden yhdessä valitsemaa ohjelmistoa
- oppilas soittaa / laulaa yhdessä muiden kanssa ja hahmottaa osansa kokonaisuudesta
- oppilas musisoi osana kokonaisuutta sekä omaksuu valmiuksia yhteissoinnin kehittämiseen
- oppilas kokeilee improvisointia mahdollisuuksien mukaan
- oppilas esiintyy oppitunneilla ja oppituntien ulkopuolella erilaisissa konserteissa yksin tai yhdessä muiden kanssa
- tarjota oppilaalle tilaisuuksia luovaan tekemiseen

Musiikkiteknologia

Jos musiikkiteknologia on oppilaan pääaine, sen laskennallinen laajuus on oppilaan opintopolusta riippuen n. 400–600 tuntia.

Tavoitteet (suuntaa-antavasti jaettu neljän arvioinnin kohteen mukaisesti, mutta osittain ne ovat päällekkäisiä):

esittämisen ja ilmaisun suhteen:

- kiinnostuu musiikista ja tutustuu erilaisiin musiikin lajeihin, tuntee erityisesti valitsemansa musiikinlajin tyylipiirteet ja osaa soveltaa niitä omassa musisoinnissaan
- saa ohjausta esiintymiskäyttäytymiseen ja kokemusta esiintymistilanteista
- oppii tulkintaa ja saa valmiuksia teknisiin ja taiteellisiin perustaitoihin
- osallistuu yhteismusisointiin soveltuvien osien
- kykenee esittämään sekä ennaltaohjelmoituja että "livenä" tapahtuvia kappaleita
- osallistuu aktiivisesti oman ohjelmistonsa koostamiseen yhdessä opettajan kanssa

oppimaan oppimisen ja harjoittelun suhteen:

- oppii tuntemaan omat laitteensa ja huolehtimaan niistä
- oppii tuntemaan tarvittavat oheislaitteet ja ohjelmistot

- osaa pitää huolta kuulonsuojelusta
- ymmärtää harjoittelun merkityksen, oppii harjoittelemaan pitkäjänteisesti ja itsenäisesti
- oppii audion ja midin käsitteet sekä niiden erot
- oppii äänitystekniikoita ja ymmärtää erilaisten mikrofoniin käyttökohteet
- saa valmiuksia elinikäiseen musiikin harrastamiseen
- oppii opettelemaan ulkoa ja kuulonvaraisesti

kuuntelemisen ja musiikin hahmottamisen suhteen:

- oppii analysoimaan erilaisten musiikinlajien rakenne- ja tyyliopitteita
- oppii analysoimaan erilaisia soundeja
- tutustuu erilaisiin musiikin merkitsemistöihin
- saa valmiuksia uusien sävellysten rakentamiseen
- kykenee soittamaan ulkoa ja kuulonvaraisesti "livenä" tapahtuvat asiat

säveltämisen ja improvisoinnin suhteen:

- oppii improvisointia
- tutustuu säveltämiseen ja sovittamiseen

Sisältö:

Opetus sisältää viikoittain musiikkiteknologian oppitunnin joko yksityis-, pari- tai ryhmäopetuksena. Edellämainittuihin tavoitteisiin pyritään monipuolisesti perehtymisellä teknisiin laitteisiin, ohjelmistoihin ja niiden monipuoliseen käyttöön ottaen huomioon oppilaan tavoitteet.

Musiikin hahmottaminen

Musiikin hahmottamiseen kuuluu ns. musiikin perusteiden kurssien lisäksi myös musiikin historian, musiikkiteknologian ja säveltämisen kurssit sekä mahdollisesti näitä yhdistävät tai aivan uusiakin näkökulmia avaavat kurssit. Osa kursseista on lukukauden tai -vuoden mittaisia, osa periodiluonteisia. Koko musiikin hahmottamisen opintokokonaisuuden laskennallinen laajuus oppilaan opintopolusta riippuen n. 100–300 tuntia.

Keskeiset tavoitteet:

Oppilas

- oppii musiikin luku- ja kirjoitustaidon
- oppii musisoimaan kuulonvaraisesti
- oppii harmonian perusteet; sovelletaan oman instrumentin tarpeisiin
- oppii erityisesti opiskelemansa musiikinlajin tyypillisen terminologian käytön
- tutustuu musiikin historiaan ja tyyliin, syventäen tietoja ja taitoja omien kiinnostuksenkohteidensa mukaan
- tutustuu musiikkiteknologiaan
- tutustuu luovaan musiikin tuottamiseen (sävellyks, improvisaatio, sovittaminen, vapaa säestys)
- oppii yhdistämään muha-aidot instrumenttitaitoihinsa

Keskeinen sisältö:

- lauletaan ja rytmitellään yksin, pienryhmissä ja yhdessä ryhmän kanssa, oppien samalla yhteisessä sykkeessä ja sävelkorkeudessa pysymistä ja luonnollista äänenkäyttöä

- tehdään tehtäviä
- soitetaan harmoniatehtäviä sopivilla soittimilla yksin, pareittain tai pienryhmissä, joko erikseen tai melodioita säestäen
- esitetään oppilaiden omilla soittotunneilla opettelemia kappaleita muille ryhmän jäsenille ja analysoidaan näitä kuulonvaraisesti
- tutkitaan rakenteita oppilaiden ja/tai opettajan valitsemista kappaleista, musiikin eri tyylilajeista
- lauletaan myös kaanoneita ja kaksi- tai useampiäänisiä tehtäviä
- tehdään sovituksia valituista kappaleista tai harjoitteista
- merkitään opitut taidot henkilökohtaisiin taitotauluihin

Erilliset viikonloppukurssit, laskennallinen laajuus à 10–25 tuntia:

- Musiikkiteknologia
- Biisipaja
- Sävellys ja improvisointi
- Elokuva- ja pelimusiikki
- Musiikin historia
- Draamapaja

Viikonloppukurssien työtapana voi olla yhteisen esityksen, projektin tai muun kokonaisuuden harjoittaminen ja esittäminen. Opetusta järjestetään intensiivijaksoina vuosittaisen kurssisuunnitelman mukaan.

Perusopintojen opintokokonaisuuden suoritus ja suorituksen arviointi

Laajan oppimäärän perusopintojen instrumenttiopintojen opintokokonaisuudet suoritetaan omilla yksilö-, pari- ja pienryhmätunneilla. Oppilaalle kerrotaan opintokokonaisuuden alussa sen sisältö ja tavoite, samoin kuin se miten poissaolot korvataan.

Ainekohtaisissa taitotauluissa/matriiseissa eritellään sisällöt ja niiden edellyttämät taidot. Opintokokonaisuuden osatavoitteiden saavuttamiset merkitään taitotauluun ja matriisiin. Kun tarvittava määrä merkintöjä ja esiintymisiä on kertynyt, katsotaan opintokokonaisuus suoritetuksi. Perusopintojen päätteeksi oppilas tekee pienimuotoisen lopputyön valitsemallaan tavalla, lopputyöhön sisältyy myös pieni kirjallinen osuus, joka voi olla esim. oman pienen konsertin ohjelmalehtisen tekeminen.

Itsearviointi kulkee mukana lukukausittain. Lyhyen kyselyn avulla kartoitetaan, miten oppilas on kokenut edellisen lukukauden opintojen innostavuuden ja etenemisensä niissä.

Opintopolut kootaan yksilöllisesti ja joustavasti opintokokonaisuuksista oppilaan vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet huomioiden. Opintokokonaisuuksien sisällöissä ja suoritustavoissa toteutetaan valinnaisuutta ja vaihtoehtoisuutta oppilaslähtöisesti.

14.3. Musiikin syventävät opinnot

Musiikin syventävissä opinnoissa oppilas laajentaa tai painottaa opintojaan valitsemallaan tavalla koulutuksen järjestäjän tarjonnan pohjalta. Opintojen aikana oppilas suunnittelee ja valmistaa musiikillista osaamista osoittavan laajan oppimäärän lopputyön, joka voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn syvennettyyn osaamiseen. Oppilas asettaa lopputyön tavoitteet ja päättää lopputyön toteutustavan yhteistyössä opettajiensa kanssa oppilaitoksen opetustarjonnan pohjalta.

Koulutuksen järjestäjä määrittelee opetussuunnitelman perusteiden pohjalta opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet ja sisällöt sekä laajuuden. Syventäviin opintoihin voi sisältyä keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia. Niitä hyödyntäen koulutuksen järjestäjä voi suunnitella oppilaan valittavaksi erilaisia suuntautumisvaihtoehtoja. Vaihtoehtoiset

opintokokonaisuudet ja suuntautumisvaihtoehdot suunnitellaan tukemaan lopputöiden toteuttamista. Yksittäinen opintokokonaisuus voi sisältää tavoitteita perusteiden eri tavoitealueilta.

Tavoitteet

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta syventämään musiikillista ilmaisuaan
- kannustaa oppilasta kehittämään edelleen musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painopisteiden mukaisesti
- rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä
- ohjata oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulle ja suuntaamaan omaa oppimistaan
- opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan
- ohjata oppilasta harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta musisoidessaan.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta tarkastelemaan soivaa ja nuotinnettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista
- ohjata oppilasta hahmottamaan musiikin rakenteita ja lainalaisuuksia
- ohjata oppilasta hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin historian tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä.

Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia
- rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä.

Keskeiset sisällöt

Opintojen keskeisinä sisältöinä ovat oppilaan musiikillisten ilmaisukeinojen monipuolinen kehittäminen henkilökohtaisessa ohjauksessa, ohjelmiston laajentaminen sekä erilaisissa musiikillisissa kokoonpanoissa tarvittavien musisointi- ja yhteistyötaitojen edistäminen. Opintoihin sisältyy myös musiikin hahmotustaitojen, kulttuurisen ymmärryksen ja luovan ajattelun monipuolista kehittämistä. Koulutuksen järjestäjä voi laajentaa opintojen sisältöjä opetuksen tavoitteiden ja paikallisten tarpeiden pohjalta. (Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet 2017)

Opintojen tavoitteena on kehittää, monipuolistaa ja syventää perusopinnoissa saavutettuja taitoja siten, että oppilas voi itsenäisesti ja luovasti jatkaa musiikkiharrastustaan ja

myös saada valmiuksia pyrkiä ammattiopintoihin. Laajan oppimäärän syventävät opinnot suoritettuaan oppilas saa musiikkiopiston päättötodistuksen. Syventävien opintojen laajuus on 500 tuntia, joka jaetaan kunkin oppilaan kohdalla hänelle tarkoituksenmukaisella tavalla instrumenttiopintoihin, hahmotusaineiden, sävellyksen tai sovituksen opintoihin, yhteismusisointiin ja musiikkiteknologian opintoihin. Syventäviin opintoihin sisältyy myös lopputyö, johon kuuluu sekä soiva että kirjallinen osuus.

14.3.1. Syventävien opintojen instrumenttiopetuksen opintokokonaisuudet

instrumenttitaidot, syvennettyä osaamista perusopintojen osa-alueilla

Instrumenttikohtaisissa matriiseissa eritellään sisällöt ja niiden edellyttämät taidot.

14.3.2. Yhteismusisointi

Yhteismusisoinnin syvennettyä osaamista perusopintojen osa-alueilla. Syventäviä opintoja järjestetään mahdollisesti yhteistyössä yhteistyöoppilaitostemme kanssa.

14.3.3. Musiikin hahmotusaineet

Syvennettyä osaamista perusopintojen osa-alueilla. Syventäviä musiikin hahmotuksen kursseja järjestetään tarpeen mukaan, mahdollisesti yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa.

14.3.4. Syventävien opintojen lopputyö

Lopputyön tavoitteena on ilmentää syvennettyä osaamista oppilaan asettamien tavoitteiden ja em. tavoitealueiden puitteissa.

Lopputyö voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn syvennettyyn osaamiseen, mistä johtuen sen laajuus voi vaihdella.

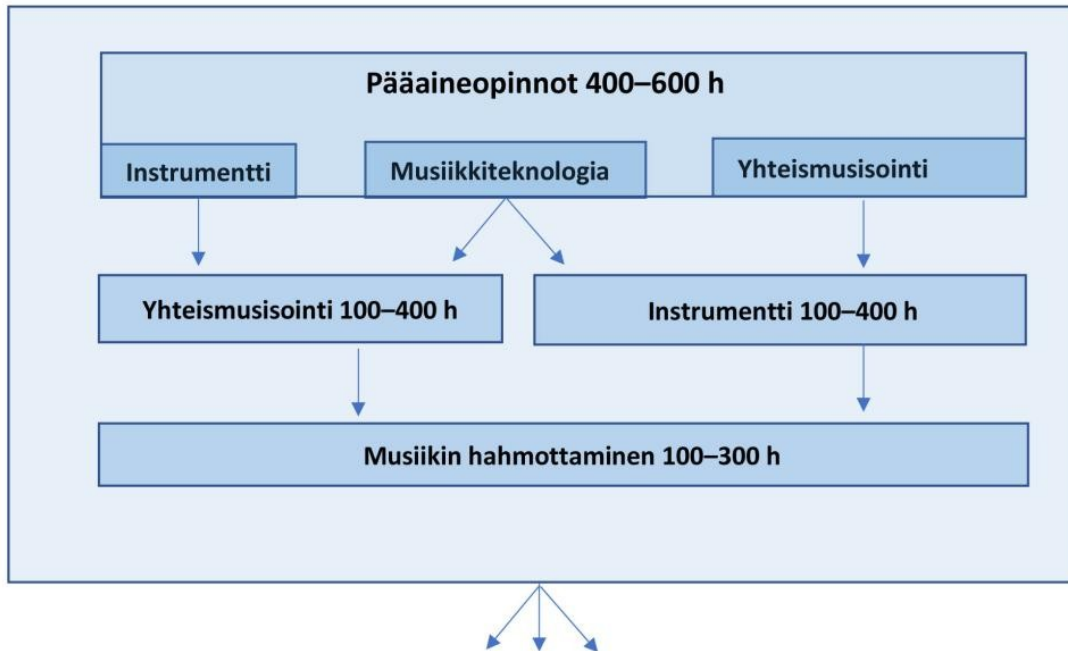
Ainekohtaisissa taitotauluissa ja matriiseissa eritellään sisällöt ja niiden edellyttämät taidot.

Opintopolut kootaan yksilöllisesti ja joustavasti opintokokonaisuuksista oppilaan vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet huomioiden. Opintokokonaisuuksien sisällöissä ja suoritustavoissa toteutetaan valinnaisuutta ja vaihtoehtoisuutta oppilaslähtöisesti.

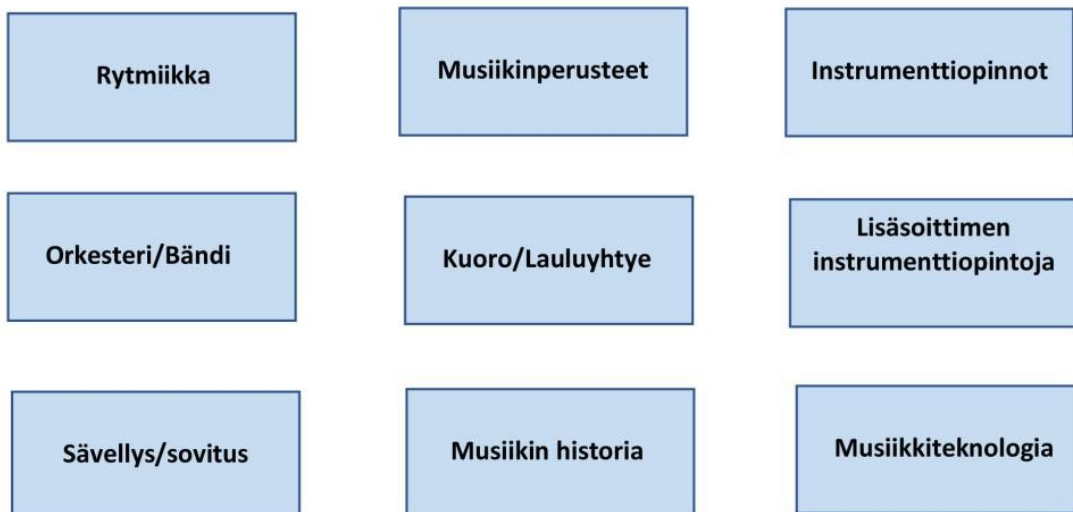
14.3.5. Syventävien opintojen opintopolkuja

TÖÖLÖN MUSIIKKIOPISTON Laajan oppimäärän opintopolkuvaihtoehtoja

Perusopinnot 800 h

Syventävät opinnot 500h
sisältävät useita osa-alueita tai
vahvan painotuksen esim. seuraavilta (a' 50 h) osa-alueilta

14.4. Aikuisten musiikin opetus

Jos aikuisoppilas valitsee opiskeltavakseen musiikin laajan oppimäärän, hänen opetuksessaan noudatetaan laajan oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä.

14.5. Työtavat musiikin opetuksessa

Musiikin laajan oppimäärän opinnoissa painottuu oppilaan henkilökohtainen ohjaus. Oppilaalle tarjotaan myös mahdollisuus monimuotoiseen yhteistoiminnalliseen musiikin tekemiseen ja opiskeluun. Tavoitteisiin perustuvat ja oppilaan oppimista edistävät työtavat vahvistavat oppilaan motivaatiota ja itseohjautuvuutta. Koulutuksen järjestäjä ja opettajat huolehtivat yhdessä opiskeluympäristöjen kehittämisestä siten, että monipuolinen työskentely ja työtapojen käyttö opetuksessa on mahdollista. Työtapojen monipuolisuutta edistetään muun muassa hyödyntämällä teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Oppimaan oppimisen taidot kehittyvät, kun oppilasta ohjataan työskentelyn suunnitteluun ja arviointiin. (Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet 2017)

14.6. Oppimisen arviointi musiikin opetuksessa

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä. Myönteisessä hengessä annettava ohjaava palaute on olennainen osa musiikin oppimisprosessia ja opettamista. Sen tarkoituksena on ohjata oppilasta omien tavoitteiden asettamiseen ja tukea häntä niiden saavuttamisessa. Arvioinnissa ja palautteen antamisessa otetaan huomioon oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen. Arviointia tehtäessä huolehditaan, että arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin ja vertaisarviointiin.

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteita ovat

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi.

Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvan palautteen antamiseen siten, että se edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaan itsearviointitaitojen vahvistaminen tukee tätä tehtävää.

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan taitojen syvenemistä opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet. (Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet 2017)

Laajan oppimäärän arvioinnin lähtökohtana ovat oppilaan suorittamat syventävät opinnot. Opintokokonaisuuksien sisällöissä ja suoritustavoissa toteutetaan valinnaisuutta ja vaihtoehtoisuutta oppilaslähtöisesti. Lopputyön tavoitteena on ilmentää syvennettyä osaamista oppilaan asettamien tavoitteiden ja em. tavoitealueiden puitteissa.

Arviointi perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin opintokokonaisuuksien tavoitteisiin sekä oppilaan itse asettamiin tavoitteisiin. Palaute annetaan rakentavasti huomioiden oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen. Sanallisen arvion ja palautteen tulee olla monipuolista, sisältää erilaisia palautteen antamisen tapoja, ohjata itsearviointiin ja vertaisarviointiin.